

jug in Skadarsko jezero. Nadvojvoda Jovan pa je šel ogledovat bojišč v zadnjem turškem boji. — Bolgari bodo sijajno obhajali tisočletnico sv. Metoda, 220.000 frankov je za svečanosti nabranih. — Rusi stavijo železnico od Hvalinskega morja proti Heratu ter jo hočejo podaljšati v Samarkand in Bokaro in dalje v Sibirijo. Velikansko podjetje, železen obroč, ki bode srednjo Azijo priklepal Rusiji. — Nemški cesar Viljeim je dovršil 88. leto. njegov Bismark pa 70. Obadva bolehata, a vkljub temu katoliško Cerkvo preganjata in slovanske Poljake v Poznanskem hudo stiskavata. — Francozi sicer z državnimi penezi prav pometajo, tem boljše štedijo pri plači duhovnikom. To vedno bolj krčijo. — Belgijski kralj bode bržčas kralj zamorcev v novej Kongo-državi v osrednji Afriki. — Angleži imajo v Egiptu 16.400 mož, vse premalo zoper Mahdija. Zadnje dni začeli so od Suakima prodirati, da bi železnico gradili v Berber, pa so bili od Osman-Digme tako napadeni, da so morali vselej umakniti se nazaj v Suakim.

Za poduk in kratek čas.

Sv. Metod, apostol Slovanov.

VIII. Po smrti sv. Metoda dobi nemško-latinska duhovščina večjega poguma ter nasprotuje Gorazdu na vso moč. Wicing ne miruje, dokler mu Svetopolk ne dovoli, slovns. duhovščino vso iz dežele iztirati. Da jih kakor hudodelnike poloviti, bojda okoli 200, v ječe pometati potem pa na čolnih čez Donav spraviti ter napoditi. Izgnanci so šli k sosednim Hrvatom in Bolgarom, kder so bili z veseljem vsprejeti. To je bil konec moravsko-panonskej nadškošiji pa tudi slovenskej sveti meši in slovenskej službi božjej v teh pokrajinah leta 886. —

Nehvaležno, neusmiljeno ravnanje s slovansko duhovščino pa je kakor nekšno prekletstvo uplivalo na Svetopolkovo državo. Bilo je očivestno, da jo je blagoslov nebeski zapustil. Nesloga, odpadek, izdajstvo doma v zvezi z zunanjo silo so jo za vselej in v kratkem zdrobili. Sicer se je Svetopolk še hrabro in srečno branil. L. 893 je cesarja Arnulfa potolkel in sramotno podil iz Moravske. Toda l. 894. mora umreti. Na smrtnej postelji ležeč pokliče tri svoje sine, jim da zvezane šibe tri, da jih zlo-mijo. Nobeden ne more tega storiti. Sedaj razveže kralj šibe in sinovi vsako posebič zelo lahko prekrhnejo. Na to jim reče Svetopolk: „dokler bodete složni, ostanete nepremagljivi, nesložni pa poginete vsi“. Žali Bog, da se sinovi tega slednjega očetovega opominjevanja niso držali.

Staršemu, Mojmiru II, začela sta brata Svetopolk II. in Svebog kljubovati. To je bilo tem nevarneje, ker so sedaj pritiskavali novi sovražniki, novi zavezniki Nemcev. Cesar Arnulf je namreč uže l. 892 bil zoper Svetopolka na pomoč pozval divje Madjare, ki so se takrat ob spodnjem Donavu in Črnem morji potepali. Svetopolk jih je sicer še iz dežele svoje zapodil. Toda l. 895 prišli so v večjem številu in vso Panonijo poplavili. Grozno so razsajali, vse cerkve podrli, vasi in mesta požgali, veliko ljudstva poklali, ostanke pa sebi podvrgli. Ugnezdili so se za vselej v staroslavnej Panoniji, ki sedaj zgubi to ime in postane: Madjarorszag. Kakor klin so se zagnali mej severne in južne, mej zapadne in vshodnje Slované! Moravsko samo je še Mojmir srečno branil. Toda v tolikej sili zapustijo Čehi svoje slovanske brate in se udajo Nemcem. Spitignev vojvoda skloni glavo pod nemški jarem. Še ni zadosti nasloge. Sedaj spunta se Svetopolk II. zoper hrabrega Mojmira. Grdi izdajalec pokliče Nemce, jim odpre vrata v Devin. Kmalu je slavna trdnjava razdjana in užgana. Svetopolka pa nehvaležni Nemci zvežejo ter na Nemško pošljejo, kder umerje. Mojmir nadaljuje boj zoper Nemce in Madjare. Res občudovanja vreden mladenič. Bil je komaj 23 let star. Posreči se mu Nemcem zopet iztrgati slovanske pokrajine do Donava, kar je cesarja Arnulfa tako razžalilo, da je l. 899 umrl. Madjari so med tem celó na Italijansko udarili in se leta 905 pomnoženi z novimi krdeli, ki so čez Karpate hrula, s vso silo navalili nad Mojmira. Bližu Bretislave na sedanjem Vogerskem pride do zadnje odločilne bitke. Mojmir in večina njegove vojske je ubita, Moravska uničena, država Rastislavova in Svetopolkova pokončana.

Učenci sv. Metoda, izgnani iz Moravske, vzeli so seboj svete knjige, od Cirila in Metoda spisane v staroslovenskem jeziku in z glagoliticó. Klement postane na Bolgarskem škof Veležki. On izume l. 911 nova pismena, ki so greškeje azbuki bolj podobna ter jih imenujejo sv. Cirilu v časten spomin: cirilico. Te nove pisave poprimejo se s sv. evangelijem vred Bolgari, Srbi in Rusi, ogromna večina Slovanov, okolo 90 milijonov duš.

Stara glagoliticá ohrani se samo še pri Hrvatih primorskih. S cirilico in glagoliticó v zvezi pa je tudi staroslovenska sv. meša in bogoslužje. Kder rabijo Slovani staro pisavo, ondi je tudi sv. meša še sedaj slovanska, namreč pri katoliških Hrvatih škofije Senjske, pri zedinjenih Rusih (Rusinih) pa pri razkolnih, t. j. od papeža še ločenih Srbih, Bolgarih in Rusih. Drugi pišemo z latinico ter imamo latinsko sv. mešo: Slovenci, Hrvati, Slovaki, Čehi in Poljaci.

Čeravno je torej Metodova nadškošija

razpala, raztegnilo se je njegovo delo na ogromno večino drugih Slovanov in služilo kot podlaga slovansko-krščanskej prosveti pri njih. Po pravici častimo torej sv. Metoda kot apostola Slovanov. Kajti Slovence, Moravljane, Čehe, Poljake učil je tudi ustno, ostale: Hrvate, Srbe, Bolgare in Ruse pa vsaj pismeno. In prav torej delamo, da se tega veličastnega moža hvaležno spominjamo vsi Slovani letos, ko dne 6. aprila preteče tisoč let, odkar nam je umrl naš največji dobrotnik. Hvaležni spomin na njega naj živi, dokler bo Slovanov kaj na sveti! Kako bo neki, ko mine zopet 1000 let?

Desterniški.

Smešnica 13. Nek neveren liberallec je rekel v družbi: jaz verjamem samo to, kar sam vidim. Nekov kmet mu odgovori: jaz pa v vašo glavo ne vidim, kakšna je od znotraj, pa vendar verjamem, da so vaši možgani nekoliko prismojeni.

„Mir.“

Razne stvari.

(Njih ekscelenca naš mil. knezof) zmiraj bolehalo, odkar so z Dunaja prišli. Zato ne morejo v gosposko zbornico udeležiti se glasovanja za zboljšanje duhovenske plače. Tudi kardinal Schwarzenberg je zbolel, škof Strossmayer pa si je imenoval generalnega vikarja.

(Kat. tiskovnega društva odbor) vzame vodstvo „Slov. Gospodarja“ v svoje roke, dokler ne postavi glavnega urednika odgovornemu v pomoč.

(Odbor) za postavljenje poslopja okrožnemu sodišču v Mariboru vabi na občni zbor, ki bo 30. t. m. ob 8. uri zvečer v jedilni dvorani v kasinu. Dnevni red: poročilo o delovanju društvenem l. 1884. in 1885., poročilo blagajnikovo, volitev računskih pregledovalcev, razprava o razpustu društva ali volitev novega odbora, predlog o pobiranju doneskov za leta 1884 in 1885., volitev treh članov, da podpišejo zapisnik, predlogi članov.

(Ptujski okrajni zastop) dobil je od mariborskega kreisamta, ki se je prodal, delež 4730 fl. 73 kr. Od Borlskega mosta v Meretince bode stavil novo stezo, zatem se opusti cesta II. razreda od sv. Marka v Borl in mostnina zniža od 40 po 30 kr. Cesto v Možkancih od železniške stacije do čuvarnice djal je v II. razred.

(Iz Bizelskega) nam poročajo, da je tamošnji srenjski zastop zaradi premnogih zaslug občini izvolil g. Jožefa Rupnika, c. kr. okrajnega glavarja, v častnega srenjčana.

(Kmetijska družba štajerska) na občnem zboru ni dovolila podružnice v Žaveci in št. Juriji. To kaže, da ima v njej politična liberalna nemška svojad večino, gotovo ne na korist družbi.

(Kvinkvenalno doklado) prejela sta nadučitelja g. L. Serajnik v Prihovi, gosp. L. Tribnik v Zrečah.

(V Mahrenberg) pride dr. Morič kot sodnijski adjunkt.

(Mariborska čitalnica) priredi odšedšemu g. dr. Gregórecu banket v nedeljo 29. t. m. ob 8. uri zvečer v čitalničnih prostorijah.

(Občni zbor društva „Narodni dom“) bode, zato ker se računi o loteriji ne morejo prej skleniti, letos še le meseca maja. Dan odločil bode odbor kasneje.

(Ptujaska čitalnica) ima 13. aprila t. l. ob 6. uri zvečer občni zbor, ker je dne 8. t. m. prišlo premalo udov. Vljudno vabi Odbor.

(Častni tržan) izvoljen je bil enoglasno od občinskega zastopa v Gornjem gradu v seji dne 21. t. m. g. R. Wolfzaradi mnogih njegovih zaslug.

(Popravek.) Vloge pri posojilnici Ptujскеj znašale so lani ne 14,423 fl. 81 kr., ampak 41.423 fl. 81 kr.

(Umrl) je dr. Fr. Grögl v Slov. Gradci. Vlekel je z Nemci, čeravno ga je rodila Slovenka pri sv. Lovrenci v puščavi.

(Zavoljo Bismarkove 70letnice) je c. k. pravdnistvo zapleniti dalo predzadnjo „vahterco“. Pomenljivo.

(Snega) je zapalo po vsej srednji Evropi do Trsta. Če ga kmalu ne prežene jug, utegne setvam veliko škodovati.

(Zaprli) so ptujskega liberalca in trgovca Wegscheiderja, ker mu očitajo krivično krido, v Mura-Szombotu na Prekmurskem pa je všel poštar zapustivši 10.000 fl. primanjkljaja v poštni kasi. Mož čuje na ime Diesinger.

(Pijani Madjari) so v Malački zaprli Slovaka Balaža v občinsko kajho pa na njega pozabili, da je tri dni gladoval in žejal.

(Ormoško učiteljsko društvo) je g. Rannerja imenovalo za svojega častnega člana. Je res uže za smejati.

(Konjerejsko društvo) je lani imelo 9643 fl. dohodka, 8978 fl. izdatka. Planinski pašnik na Pohorji ni bilo mogoče prirediti, namješčine se je tirjalo preveč.

(Spremembe v Lav. škofiji.) Č. g. Anton Borsečnik je postal stolni in mestni vikar, ravnatelj stolnej sakristiji, č. g. Franc Heber stolni kaplan in č. g. Marko Črnko stolni korvikar.

Listič uredništva. Več dopisov moralo je v koš, čeravno je tukaj naznanjeno bilo, da se objavijo. Pokazalo se je napačno, da so nevarni, nekateri nedostojni. Inserat iz Cirkovec bil je zvito naperjen zoper prijatelje našo in bil zavržen.

Loterijne številke:

V Gradci 21. marcija 1885: 87, 7, 3, 40, 82
Na Dunaji „ „ 77, 76, 53, 2, 51

Prihodnje srečkanje 4. aprila 1885.